

Učinci kratkovalnog zračenja na ljude. Popis publikacija s bilješkama. (The Effects of Microwave Radiation on Humans. An Annotated Bibliography of Selected References), Florida Technological University, Library Bibliography Series No 5, Orlando Florida, July 1977.

Ova knjižica sadržava literaturne podatke o 53 rada objavljena u različitim časopisima, sedam literaturnih izvora iz izvještaja te šest podataka o vladinim dokumentima. Uz svaki bibliografski podatak nalazi se i kratak kompilirani sažetak, tako da se čitalac može dobro orijentirati u ovom malo poznatom području učinaka kratkih valova pretežno onih izazvanih radarom na ljudsko zdravlje.

Knjižica se može dobiti uz cijenu od 0,5 \$ narudžbom na: University Libraries, Office of the Director, Florida Technological University, Box 25000, Orlando, Florida 32816.

Sigurna primjena pesticida: Opće smjernice. (Safe use of pesticides: Guidelines) Occupational Safety and Health Series No 38. Izdavač: International Labour Office Publications, Ženeva, 1977. Knjižica ima 42 stranice i može se nabaviti uz cijenu od SFr 10, US \$ 3,95 ili £ 2,20.

Ova je knjižica pripremljena na osnovi mnogih savjetovanja s Međunarodnom organizacijom za poljoprivredu i prehranu (FAO) i sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (WHO). Opće smjernice navedene u knjižici odnose se na sigurnu primjenu pesticida u poljoprivredi kako u vezi s općim principima primjene tako i u vezi s detaljnijim postupcima pri različitim tehnikama primjene pesticida. Također su razmotreni i različiti medicinski aspekti opasnosti od primjene pesticida. Knjižica se može naručiti izravno od izdavača: International Labour Office Publications, CH — 1211 Geneva 22, Switzerland. Preporučuje se, međutim, da se čitalac istodobno upozna i s uputama iznijetim u dvjema drugim publikacijama što ih je ista organizacija (ILO) izdala ranije. To su: Safety and Health in Agricultural Work (Sigurnost i zdravlje u poljoprivredi), Izdanje 1965, cijena SFr 9 i ILO Guide to Safety in Agriculture (Smjernice za sigurnost u poljoprivredi), Izdanje 1969, cijena SFr 12.

Granične vrijednosti pri profesionalnoj ekspoziciji toksičnim supstancijama u zraku. (Occupational exposure limits for airborne toxic substances) Occupational Safety and Health Series, No 37, Izdavač International Labour Office Publications, Ženeva, 1977. Knjiga ima 287 stranica i može se nabaviti uz cijenu od SFr 25, US \$ 9,95 ili £ 5,55.

Svrha ovog dokumenta jest da se prikaže sadašnji pristup problemu granica dopuštenih ekspozicija škodljivih tvari u radnoj sredini. Ujedno je svrha knjige da se u tabličnom obliku navedu dopuštene granice koncentracija u mnogim zemljama za više od 1000 tvari. Stoga će ova knjižica koristiti različitim državnim, društvenim, stručnim, znanstvenim i ostalim organizacijama i rukovodstvima radnih organizacija da dobiju širi uvid u ovu problematiku. Knjiga se može naručiti izravno od izdavača: International Labour Office Publications, CH — 1211 Geneva 22, Switzerland.

NOVI PROPISI U VEZI S EKSPOZICIJOM AZBESTU U FRANCUSKOJ,
NIZOZEMSKOJ I ŠVEDSKOJ

Prema: Social and Labour Bulletin, No 4 (1977) 358—364.

Krajem lipnja 1977. godine doneseni su u Francuskoj pooštreni propisi o radu s azbestom. Ti propisi u potpunosti zabranjuju upotrebu azbesta pri izradi zidova i drugih dijelova zgrada namijenjenim stanovanju. Propisima se ograničava prosječna koncentracija azbestnih vlakana u zraku što ga radnik udiše na dva vlakna u cm^3 . Osobna zaštita sredstava (respiratori) dopušteni su samo u situacijama kad je ekspozicija kratkotrajna i kada ne postoje drugi načini da se koncentracija azbestnih vlakana smanji na dopuštenu mjeru.

Posebna se pozornost posvećuje ambalaži i otpadu koji sadržavaju azbesta pa se zahtijeva da se oni sigurno uklone a da ne kontaminiraju atmosferu u toku rukovanja, transporta i odlaganja.

Svakoj promjeni uvjeta rada u tvornici u kojoj se upotrebljava azbest mora slijediti testiranje atmosfere na svim radnim mjestima koja mogu biti ugrožena. Inače se radna atmosfera mora ispitivati jednom mjesečno, odnosno svaka tri mjeseca ukoliko su posljednja tri mjerenja pokazala vrijednosti unutar tolerantnih vrijednosti.

Poslodavci moraju dati svim zaposlenima na ugroženim radnim mjestima pismene upute o mogućim opasnostima i mjerama opreznosti što ih valja poštovati da se opasnost izbjegne.

Za svakog eksponiranog radnika mora se voditi kompletna medicinska dokumentacija. Ta se dokumentacija mora čuvati sve do 30 godina nakon što je radnik napustio radno mjesto. Osobama mlađim od 18 godina nije dopušten rad na mjestu gdje postoji opasnost od ekspozicije azbestu.

Premda ovi propisi predstavljaju velik napredak, neki su sindikati izrazili nezadovoljstvo polovičnim rješenjem. Navodi se da su maksimalno dopuštene koncentracije velike, jer se zna da čak i vlakna koja su manja od 5 μm predstavljaju opasnost za izazivanje raka. Osim toga mnogi smatraju da maksimalna dopuštena koncentracija vlakana u atmosferi ne bi smjela prijeći 0,1 vlakno na cm^3 . Zakon također ne predviđa kompenzaciju radniku za slučaj da oboli a nisu propisima posebno stimulirana niti znanstvena istraživanja u ovoj oblasti.

U Nizozemskoj je početkom 1977. godine donesen propis o potpunoj zabrani upotrebe azbesta za oblaganje zidova u svrhu postizanja bolje toplinske i zvučne izolacije. I u toj zemlji maksimalno dopuštena koncentracija azbestnih vlakana sada iznosi 2 vlakna na cm^3 . Za tzv. plavi azbest kriterij je još stroži i tendencija je da se upotreba ovog minerala potpuno zabrani.

U Švedskoj je također stupila nedavno na snagu potpuna zabrana upotrebe azbesta za toplinsku i zvučnu izolaciju u kućama za stanovanje. Nakon 30. kolovoza 1978. niti jedan radnik ne smije biti eksponiran azbestu pri oblaganju podova ili zidova.

ZNA NSTVENI TJEDAN U NEW YORKU OD 21. DO 30. LIPNJA 1978.

Od 21. do 30. lipnja 1978. godine Akademija znanosti New Yorka organizira tri velika znanstvena skupa posvećena razmatranjima opasnosti od različitih faktora okoline za ljudsko zdravlje.

Znanstveni međunarodni skup pod nazivom Učinci ekspozicije azbestu na zdravlje (*International Conference on Health Effects of Asbestos Exposure*) održat će se u New Yorku od 24. do 27. lipnja 1978. godine pod vodstvom I. J. Selikoffa i E. C. Hammonda. Na skupu će se raspravljati o mnogim aspektima opasnosti za čovjeka kako onih utvrđenih tako i onih suspektnih a kojima su izvrgnuti ljudi u neposrednoj proizvodnji kao i njihovi članovi obitelji. Analizirat će se i najnoviji napredak što ga je napravila industrija u umanjivanju ovakvih opasnosti kao i rezultati sadašnjih epidemioloških, patoloških i kliničkih ispitivanja. U središtu pozornosti bit će svakako rasprava o tome kako se mogu suzbijati i kako valja analizirati pojedine opasnosti kao što su to maligne bolesti, posebice mezoteliom.

Drugi znanstveni skup, s temom Učinci kloriranih aromatskih ugljikovodika na zdravlje (*International Conference on Health Effects of Halogenated Aromatic Hydrocarbons*) održat će se također u New Yorku istodobno s prvim (24. do 27. lipnja 1978) pod vodstvom W. J. Nicholsona i J. A. Moorea. S obzirom na to da se halogenirani aromatski ugljikovodici danas obilno upotrebljavaju u mnogim granama industrije, posebice u industriji plastičnih masa i u industriji polimera (a neki su vrlo škodljivi za ljudsko zdravlje), očekuje se da će se na tom skupu raspravljati o ključnim problemima njihova utjecaja na zdravlje eksponiranih osoba. Posebice će se mnogo raspravljati o njihovim dugotrajnim učincima i o malignim bolestima koje se povezuju s ekspozicijom ovakvim spojevima.

Na završnom skupu o sprečavanju štetnih faktora iz okoline na ljudsko zdravlje (*International Conference on the Public Health Control of Environmental Hazards*) što će se održati od 28. do 30. lipnja razmatrat će se mjere što ih valja poduzeti da se spoznaje stečene na prethodna dva skupa primijene u praksi. Te će rasprave moderirati sva četiri ranije spomenuta stručnjaka, pa se može očekivati da će tako netom analizirane znanstvene spoznaje najlakše i najbrže naći svoj put u praktičnoj primjeni.

Osim nabrojanih skupova održat će se i nekoliko seminara o specifičnim problemima kao npr. patologija mezotelioma, azbest u tkivima, brojenje prašine, nadzor nad ugroženim skupinama radnika, epidemiološki pristup bolestima uzrokovanim faktorima okoline, imunosupresija izazvana faktorima okoline, histologija jetrenih bolesti izazvanih faktorima okoline, životinjski modeli, biološke modifikacije, statističke obrade, mehanizmi detoksikacije itd.

Za pitanje obavijesti i prijave valja se obratiti Akademiji znanosti New Yorka na adresu: Dr. Paul Milvy, Science Administrative Coordinator, The New York Academy of Sciences, 2 East 63rd Street, New York, N. Y. 10022.